

Birleşmiş Milletler Antlaşması

Giriş Notu

Birleşmiş Milletler Antlaşması, Uluslararası Örgütlenme konusundaki Birleşmiş Milletler Konferansı'nın sonucunda 26 Haziran 1945'de yürürlüğe girmiştir. Uluslararası Adalet Divanı Statüsü, Antlaşmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Antlaşmanın 23., 27. ve 61. maddelerinde yapılan değişiklikler 17 Aralık 1963 tarihinde Genel Kurul'ca kabul edilmiş ve 31 Ağustos 1965'de yürürlüğe girmiştir. 61. maddede yapılan yeni bir değişiklik 20 Aralık 1971 tarihinde Genel Kurul'ca kabul edilmiş ve 24 Aralık 1973'de yürürlüğe girmiştir. 109. maddede yapılan bir değişiklik de 20 Aralık 1965 tarihinde Genel Kurul'ca kabul edilerek 12 Haziran 1968'de yürürlüğe girmiştir. 23. maddede yapılan değişiklik, Güvenlik Konseyi'nin üye sayısını onbirden onbeşe çıkarmaktadır. Değiştirilmiş 27. madde, Güvenlik Konseyi'nin usul sorunlarındaki kararlarının dokuz üyenin olumlu oyu ile alınacağını (daha önce yedi idi), bütün öteki sorunlardaki kararlarınsa, Güvenlik Konseyi'nin beş sürekli üyesinin hepsinin oyları da dahil olmak üzere, dokuz üyenin olumlu oyu ile alınacağını (daha önce yedi idi) öngörmektedir. 61. maddede yapılan ve 31 Aralık 1965 tarihinde yürürlüğe giren değişiklik, Ekonomik ve Sosyal Konsey'in üye sayısını onsekizden yirmiyediye çıkarmaktaydı. Aynı maddede daha sonra yapılan ve 24 Aralık 1973'de yürürlüğe giren değişiklik, Konsey'in üye sayısını bir kez daha artırarak yirmiyediden ellidörte çıkarmıştır. 109. maddede yapılan ve bu maddenin birinci fıkrasını ilgilendiren değişiklik, Antlaşma'nın gözden geçirilmesi amacıyla, Genel Kurul'un üçte iki çoğunluğunun ve Güvenlik Konseyi'nin herhangi dokuz üyesinin oylarıyla (daha önce yedi idi) saptanacak yer ve tarihte Birleşmiş Milletler üyelerinin bir Genel Konferansı'nın düzenlenebileceğini öngörmektedir. Genel Kurul'un onuncu olağan toplantısında böyle bir gözden geçirme konferansının önerileceğine ilişkin bir hükmü içeren 109. maddenin 3. fıkrası, 1955 yılında Genel Kurul'un onuncu olağan toplantısında Genel Kurul ve Güvenlik Konseyi tarafından uygulanmış olması dolayısıyla, Güvenlik Konseyi'nin herhangi yedi üyesinin oyundan söz eden özgün biçimi ile korunmuştur.

Birleşmiş Milletler Antlaşması

Biz Birleşmiş Milletler halkları:

Bir insan ömrü içinde iki kere beşeriyete tarif olunmaz acılar yükleyen harb belâsından, geleceğin nesillerini korumaya,

İnsanın ana haklarına, şahsın haysiyet ve değerine, erkek ve kadınlar için olduğu gibi büyük ve küçük milletler için de hak eşitliğine olan imanımızı yeniden ilân etmeğe,

Adaletin muhafazası ve andlaşmalarla devletlerarası hukukunun diğer kaynaklarından doğan vecibelere saygı gösterilmesi için gerekli şartları yaratmağa,

Sosyal ilerlemeyi kolaylaştırmağa ve daha büyük bir serbestlik içinde daha iyi yaşama şartları ihdas etmeğe,

Ve bu maksatla,

Tesaamühle hareket etmeğe, iyi komşuluk zihniyeti içinde birbirimizle barışık yaşamağa,

Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için kuvvetlerimizi birleştirmeğe,

Müşterek menfaatin icapları dışında, silâh kuvvetinin kullanılmamasını sağlayan prensipleri kabule ve usulleri tesise,

Bütün milletlerin ekonomik ve sosyal ilerlemesini kolaylaştırmak için milletlerarası müesseselere başvurmağa.

Bu amaçları gerçekleştirmek için, gayretlerimizi beraberce sarfetmeğe karar verdik.

Buna binaen, Sanfransisko şehrinde toplanıp, usulüne uygun görülen yetki mektuplarını hâmil bulunan temsilcileri vasıtasıyla, metbu Hükümetlerimiz, işbu Birleşmiş Milletler Andlaşmasını kabul etmişler ve aşağıdaki vesikalarla Birleşmiş Milletler adını alacak olan Milletlerarası Teşkilât kurmuşlardır

BÖLÜM I : Amaçlar ve Prensipler

MADDE 1

Birleşmiş Milletlerin amaçları şunlardır :

1. Milletlerarası barış ve güvenliği muhafaza etmek, ve bu maksatla : Barışın uğrayacağı tahditleri önlemek ve uzaklaştırmak ve her türlü saldırma fiilini veya barışın başka suretle bozulması halini ortadan kaldırmak üzere, müessir müşterek tedbirleri almak; barışın bozulmasını intaç edebilecek milletlerarası mahiyette uyuşmazlıkların veya durumların düzeltilmesini veya çözümlenmesini, adalet ve devletlerarası hukuku prensiplerine uygun olarak barış yollarıyla gerçekleştirmek;
2. Milletlerarasında, milletlerin hak eşitliği prensipine ve kendi mukadderatlarını kendilerinin tâyin hakkına saygı üzerine kurulmuş dostane münasebetler geliştirmek ve dünya barışının sağlamaştırılması için elverişli her türlü diğer tedbirleri almak;
3. Ekonomik, sosyal, fikrî ve insani mahiyetteki milletlerarası dâvaları çözümlenerek ve, ırk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine karşı saygıyı geliştirerek ve teşvik ederek, milletlerarası işbirliğini gerçekleştirmek,

4. Milletlerin bu müşterek amaçlara doğru sarfettikleri gayretlerin ahenkleştiği bir merkez olmak.

MADDE 2

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Üyeleri, birinci maddede beyan edilen amaçlara ulaşmak için aşağıdaki prensiplere uyarak hareket edeceklerdir :

1. Teşkilât bütün Üyelerinin egemen eşitliği prensipi üzerine kurulmuştur.
2. Teşkilâtın Üyeleri, üyelik sıfatından doğan hak ve menfaatlardan her birinin faydalanmasını sağlamak için, işbu Andlaşma müfadi gereğince üzerlerine aldıkları bütün vecibeleri iyi niyetle yerine getireceklerdir.
3. Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası mahiyetteki uyuşmazlıklarını, milletlerarası barış ve güvenliği ve adaleti tehlikeye koymayacak şekilde barış yolları ile gözerler.
4. Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası münasebetlerinde gerek herhangi bir başka Devletin toprak bütünlüğüne veya sıyası bağımsızlığına karşı, gerekse Birleşmiş Milletlerin amaçları ile telif edilemeyecek herhangi bir surette, tehdide veya kuvvet kullanılmasına başvurmadan kaçınırlar.
5. Teşkilâtın Üyeleri, işbu Andlaşma hükümleri gereğince, Teşkilâtın giriştiği herhangi bir teşebbüse hertürlü yardımda bulunurlar ve Teşkilâtça aleyhinde önleyici veya zorlayıcı tedbir alınan Devlete yardım etmekten kaçınırlar.
6. Teşkilât, Birleşmiş Milletler Üyesi olmıyan Devletlerin, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasının icabettirdiği ölçüde, işbu esaslara uygun olarak hareket etmesini sağlar.
7. İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, ne özü itibariyle bir Devletin millî yetkisi içinde bulunan işlere, Birleşmiş Milletlerin karışmasına cevaz verir, ve ne de Üyeleri, bu gibi işleri, işbu Andlaşma gereğince bir çözme tarzına bağlamaya icbar eder; bununla beraber, VII nci bölümde derpiş edilen zorlama tedbirlerinin uygulanmasına bu prensip hiçbir suretle halel getirmez.

BÖLÜM II : Üyeler

MADDE 3

Milletlerarası Teşkilâtı kurmak için Sanfransisko'da toplanan Birleşmiş Milletler Konferansına iştirak etmiş veya 1 Ocak 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Demecini önceden imzalamış bulunan ve işbu Andlaşmayı imzalayarak 110 uncu madde gereğince onayan Devletler, Birleşmiş Milletlerin aslî Üyeleridir

MADDE 4

1. İşbu Andlaşma vecibelerini kabul edip bunları yerine getirmeğe muktedir ve istekli olduklarına Teşkilâtça hükmedilen bütün diğer barışsever Devletler Birleşmiş Milletler Üyesi olabilirler.
2. İşbu şartları haiz olan her Devletin, Birleşmiş Milletler Üyeliğine kabulü, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine, Genel Kurul kararıyla olur.

MADDE 5

Güvenlik Meclisi tarafından aleyhinde önleyici veya zorlayıcı bir teşebbüse girişilen bir Teşkilât Üyesi, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Üyelik sıfatından doğan hak ve imtiyazları kullanmaktan, Genel Kurulca menedilebilir. İşbu hak ve imtiyazların yeniden kullanılmasına Güvenlik Meclisi müsaade edebilir

MADDE 6

Bir Teşkilât Üyesi işbu Andlaşma'da beyan olunan prensipleri devamlı şekilde ihlâl etmekte ısrar ederse, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine, Genel Kurulca Teşkilâttan ihraç edilebilir.

BÖLÜM III : Uzuvlar

MADDE 7

1. Birleşmiş Milletler Teşkilâtının başlıca uzuvları olarak : Bir Genel Kurul, bir Güvenlik Meclisi, bir Ekonomik ve Sosyal Meclis, bir ve sayet Meclisi, bir Milletlerarası Adalet Divanı ve bir Sekreterlik ihdas edilmiştir.
2. Gerekli görülebilecek tâli uzuvlar işbu Andlaşmaya uygun olarak ihdas edilebilecektir.

MADDE 8

Teşkilâtın başlıca ve tâli uzuvlarında, erkeklerin ve kadınların bütün görevlere, eşit şartlar içinde, seçilebilmelerine, Teşkilâtça hiçbir kayıtlama konmayacaktır.

BÖLÜM IV : Genel Kurul

Terekküp Tarzı

MADDE 9

1. Genel Kurul Birleşmiş Milletlerin bütün Üyelerinden terekküp eder.
2. Her Üyenin Genel Kurul'da en çok beş temsilcisi bulunur.

Görevler ve Yetkiler

MADDE 10

Genel Kurul, işbu Andlaşma çerçevesine giren veya işbu Andlaşmada derpiş edilen uzuvlardan herhangi birinin yetki ve görevlerini ilgilendireli, her türlü mesele veya işleri görüşebilir ve 12 nci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, işbu mesele veya işler hakkında, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Üyelerine, Güvenlik Meclisine veya Teşkilât Üyeleri ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir.

MADDE 11

1. Genel Kurul, silâhsızlanmada ve silâhlanmanın düzenlenmesinde hâkim olan prensipler dâhil olmak üzere, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası hususundaki işbirliğinin genel prensiplerini tetkik ve bu prensipler hakkında ya Teşkilât üyelerine, ya Güvenlik Meclisine veya Teşkilât Üyeleri ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir.
2. Genel Kurul, Birleşmiş Milletlerden her hangi biri, veya Güvenlik Meclisi veyahut Teşkilât Üyesi olmayan bir Devlet tarafından, 35 inci maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre kendisine sunulan ve milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını ilgilendiren her türlü meseleleri görüşebilir ve 12 nci madde hükmü mahfuz kalmak üzere, bu gibi her türlü meseleler hakkında ya ilgili Devlet veya Devletlere, ya Güvenlik Meclisine veyahut da Devletler ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir. Bir teşebbüse luzum gösteren bu neviden her mesele Genel Kurul tarafından görüşülmezden önce veya görüşüldükten sonra, Güvenlik Meclisine havale edilir
3. Genel Kurul, milletlerarası barış ve güvenliği tehlikeye koyacak gibi görünen durumlara, Güvenlik Meclisinin dikkatini çekebilir.
4. Genel Kurulun, işbu maddede sayılan yetkileri 10 uncu maddenin şumulünü tahdit etmez.

MADDE 12

1 Güvenlik Meclisi, bir uyuşmazlık veya herhangi bir durum karşısında, işbu Andlaşmanın kendisine yüklediği görevleri yaptığı müddetçe, Genel Kurul bu uyuşmazlık veya durum hakkında hiçbir tavsiyede bulunmamalıdır, meğerki, Güvenlik Meclisi bunu ondan isteye..

2. Genel Sekreter, Güvenlik Meclisinin rızası ile her devrede, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına mütaallik olup, Güvenlik Meclisinin meşgul bulunduğu işleri Genel Kurulun ittilainasına sunar, keza Güvenlik Meclisi sözü geçen işlerle meşgul olmayı bıraktığı anda, Sekreterlik bundan Genel Kurulu veya, Genel Kural toplantı halinde değilse, Teşkilât Üyelerini haberdar eder.

MADDE 13

1. Genel Kurul;

a) Siyasî sahada milletlerarası iş birliğini geliştirmek ve devletlerarası hukukunun tedricî gelişmesi ile takninini teşvik etmek

b) Ekonomik, sosyal alanlar ile fikrî kültür ve eğitim ve sağlık alanlarında milletlerarası işbirliğini geliştirmek ve ırk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarından ve ana hürriyetlerden faydalanmasını kolaylaştırmak, için tetkiklere yol açar ve tavsiyelerde bulunur.

2. Genel Kurulun, yukardaki 1 b fıkrasında sözü geçen meselelerle ilgili diğer sorum, görev ve yetkileri IX ve X uncu bölümlerde beyan edilmiştir.

MADDE 14

12 nci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Birleşmiş Milletlerin amaç ve prensiplerini beyan eden işbu Andlaşma hükümlerinin ihlâlinden doğan durumlar da dâhil olmak üzere, Genel Kurulca umumun iyiliğine zarar verecek veya milletler arasındaki dostane münasebetleri tehlikeye koyacak mahiyette görülen, menşei ne olursa olsun, herhangi bir durumun, barış yoluyla düzeltilmesini temin edebilecek tedbirler tavsiye olunabilir.

MADDE 15

1. Genel Kurul, Güvenlik Meclisinin yıllık raporları ile mahsus raporlarını kabul eder ve inceler, bu raporlar Güvenlik Meclisinin milletlerarası barış ve güvenliği muhafaza için kararlaştırdığı veya aldığı tedbirler hakkında malûmat ve izahat ihtiva eder.

2. Genel Kurul, Teşkilâtın diğer uzuvlarının raporlarını kabul eder ve inceler.

MADDE 16

Genel Kurul, milletlerarası Vesayet rejimi hususunda, XII ve XIII üncü bölümler gereğince kendisine düşen görevleri yerine getirir; ezcümlle, stratejik bölge olarak gösterilmemiş bulunan bölgelere müteallik Vesayet anlaşmalarım tasvip eder.

MADDE 17

1. Genel Kurul, Teşkilâtın bütçesini inceler ve tasvip eder.
2. Teşkilâtın giderlerini, Genel Kurulun yaptığı taksim gereğince Üyeler üzerlerine alırlar.
3. Genel Kurul, 57 nci maddede bahis mevzuu olan ihtisas müesseseleri ile yapılan bütün malî ve bütçeye mütaallik anlaşmaları inceler ve tasvip eder ve anılan müesseselerin idari bütçelerini, kendilerine tavsiyelerde bulunmak üzere, inceler.

Oy

MADDE 18

1. Genel Kurulun her Üyesi bir oya sahiptir.
2. Önemli meseleler hakkında Genel Kurul, hazır bulunan ve oy veren üyelerin liste iki çoğunluğu ile karar verir. Önemli sayılan meseleler şunlardır: Milletlerarası (barış ve güvenliğin muhafazasına taallük eden tavsiyeler, Güvenlik Meclisinin süresiz üyelerinin seçimi, Ekonomik ve Sosyal Meclis Üyelerinin seçimi, 86 ncı maddenin 1c fıkrası gereğince, Vesayet Meclisi Üyelerinin seçilmesi, Teşkilâta yeni Üyeler kabulü, Üyelerin hak ve imtiyazlarının taliki, Üyelerin ihracı, Vesayet rejiminin işlemlerine mütaallik meseleler ve bütçe meseleleri.
3. Üçte iki çoğunlukla çözülecek yeni mesele nevelerinin tesbiti de dâhil olmak üzere, başka meseleler hakkındaki kararlar, hazır bulunan ve oy veren üyelerin çoğunluğu ile alınır.

MADDE 19

Teşkilât giderlerine iştirak hissesinin ödenmesinde geciken bir Birleşmiş Milletler Üyesi, gecikmiş ödemelerinin tutarı, geçen tam iki senelik hissesine eşit veya bundan fazla ise, Genel Kurulda oya iştirak edemez. Bununla beraber Genel Kurul, bu gecikmenin Üyenin iradesi dışında olan durumlardan ileri geldiğini görürse, bu Üyenin oya iştirakine müsaade edebilir.

Usül

MADDE 20

Genel Kurul yılda bir olağan toplantı ve durum icabettirince, olağanüstü toplantılar yapar. Olağanüstü toplantılar, Güvenlik Meclisinin veya Birleşmiş Milletler Üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine Genel Sekreterin daveti ile yapılır.

MADDE 21

Genel Kurul içtüzüğünü kendi tesbit eder. Her toplantı için Başkanını seçer.

MADDE 22

Genel Kurul görevlerinin yapılması için gerekli gördüğü tâli uzuvları vücade getirebilir.

BÖLÜM V : Güvenlik Meclisi

Terekküp Tarzı

MADDE 23

1. Güvenlik Meclisi Teşkilâtın onbir Üyesinden mürekkeptir. Çin Cumhuriyeti, Fransa, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Büyük Britanya ve Kuzey İrlânda Birleşik Kırallığı ve Amerika Birleşik Devletleri, Güvenlik Meclisinin süreli Üyeleridir. Teşkilâtın diğer altı Üyesi, her şeyden evvel Teşkilât Üyelerinin millletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasındaki ve Teşkilâtın diğer gayelerinin sağlanmasındaki payını, ve aynı zamanda da âdilâne (bir çoğrafi taksimi bilhassa gözönünde tutan Genel Kurul tarafından, Güvenlik Meclisine süresiz Üye olarak seçilir.

2. Güvenlik Meclisinin süresiz Üyeleri iki yıllık bir devre için seçilirler. Bununla beraber süresiz Üyelerin ilk seçiminde, bunlardan üçü bir yıl için seçilecektir. Çıkan Üyeler derhal yeniden seçilemezler.

3. Güvenlik Meclisinin her Üyesinin Mecliste bir temsilcisi vardır.

Görevler ve Yetkiler

MADDE 24

1. Teşkilâtın çabuk ve tesirli hareketinin temini için, Üyeleri, Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasının başlıca sorumlunu Güvenlik Meclisine verirler ve Güvenlik Meclisinin, bu sorumlun kendisine yüklediği görevleri yerine getirirken, kendi adlarına hareket ettiğini kabul ederler.
2. Bu görevlerin yapılmasında, Güvenlik Meclisi, Birleşmiş Milletler amaç ve prensiplerine uygun olarak hareket eder. Güvenlik Meclisine işbu görevleri yerine getirebilmesi için verilen muayyen ve mahsus yetkiler VI, VII, VIII, ve XII nci bölümlerde gösterilmiştir.
3. Güvenlik Meclisi, Genel Kurulun incelemesine yıllık raporlar ve icabı halinde mahsus raporlar sunar.

MADDE 25

Teşkilât Üyeleri işbu Andlaşma gereğince, Güvenlik Meclisinin kararlarını kabul etmek ve uygulamak hususunda mutabıktırlar.

MADDE 26

Dünya insan ve ekonomi kaynaklarının yalnız en küçük kısmını silahlanmaya ayırarak, milletlerarası barış ve güvenliğin kurulmasını ve muhafazasını kolaylaştırmak için, Güvenlik Meclisi 47 nci maddede derpiş edilen Kurmay Komitesinin yardımıyla bir silâhlanmayı tanzim sistemi kurmak üzere Teşkilât Üyelerine sunulacak plânları hazırlamakla mükelleftir.

Oy

MADDE 27

1. Güvenlik Meclisinin her Üyesi bir oya sahiptir.
2. Güvenlik Meclisinin usul meselelerindeki kararları yedi üyenin, müspet oyu ile alınır;
3. Güvenlik Meclisinin diğher bütün meselelerdeki kararları, süreli Üyelerin hepsinin oyları dâhil olmak üzere, yedi Üyenin müspet oyu ile alınır, şukadar ki, VI nci bolum ile 52 nci maddenin 3 üncü fıkrası mefadı gereğince alınan kararlarda, bir uyuşmazlıkta taraf olan, oy vermektan imtina eder.

Usül

MADDE 28

1. Güvenlik Meclisi, görevlerini süreli olarak yerine getirebilecek surette teşkilâtlandırılmıştır. Bu maksatla, Güvenlik Meclisinin her Üyesi Teşkilâtın makamında her zaman bir temsilci bulundurulmalıdır.

2. Güvenlik Meclisi, muayyen zamanlarda, her bir Üyesinin, dilerse, kendisini Hükümetinin bir Üyesi veya bilhassa tâyin edilen başka bir temsilci tarafından temsil ettirebileceği toplantılar yapar.

3. Güvenlik Meclisi, Teşkilâtın makaramdan başka, ödevini kolaylaştırmak için en elverişli gördüğü herhangi bir yerde toplantılar yapabilir.

MADDE 29

Güvenlik Meclisi görevlerinin yapılabilmesi için gerekli gördüğü tâli uzuvları vücuda getirebilir.

MADDE 30

Güvenlik Meclisi Başkanının seçim şeklini de tâyin eden içtüzüğünü kendi tesbit eder.

MADDE 31

Güvenlik Meclisi Üyesi olmayan her Teşkilât Üyesi, Güvenlik Meclisine sunulan ve işbu Üyenin menfaatlarına hassatan dokunduğu Meclisce mütalâa olunan her meselenin görüşülmesine, oy sahibi olmaksızın, iştirak edebilir.

MADDE 32

Güvenlik Meclisi Üyesi olmayan her hangi bir Birleşmiş Milletler Üyesi veya Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan her hangi bir Devlet, Güvenlik Meclisince incelenen bir uyuşmazlıkta taraf olduğu takdirde, işbu uyuşmazlığın görüşülmesine oy sahibi olmaksızın iştirake davet edilir. Güvenlik Meclisi Teşkilât Üyesi olmayan bir Devletin iştirakine koymayı uygun bulduğu şartları tâyin eder,

BÖLÜM VI : Uyuşmazlıkların Barış Yolu ile Çözülmesi

MADDE 33

1. Uzaması, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit edebilecek mahiyette bir uyuşmazlıkta taraf olanlar, bu uyuşmazlığın çözülmesini her şeyden önce görüşme, soruşturma, ara bulma, uzlaşma, tahkim ve yargı yollarıyla veya bölge teşkil veya anlaşmalarına başvurarak veyahut kendi seçecekleri başka barış yollarıyla aramalıdır.

2. Güvenlik Meclisi, gerekli görürse tarafları, aralarındaki uyuşmazlığı bu gibi yollarla çözmeğe davet eder.

MADDE 34

Güvenlik Meclisi, her hangi bir uyuşmazlık veya milletler arasında bir anlaşmazlıkla neticelenebilecek veya uyuşmazlık doğurabilecek durum hakkında; bu uyuşmazlığın veya durumun uzamasının milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit etmek istidadında olup olmadığını tesbit için soruşturmada bulunabilir.

MADDE 35

1. Her Teşkilât Üyesi 34 üncü maddede kastolunan mahiyette bir uyuşmazlık veya durum üzerine Güvenlik Meclisinin veya Genel Kurulun dikkatini çekebilir.

2. Teşkilat Üyesi olmayan bir Devlet, taraf olduğu her hangi bir uyuşmazlık üzerine, Andlaşmada derpiş edilen barış yoluyla çözüme mükellefiyetini, bu uyuşmazlık için önceden kabul etmek şartıyla, Güvenlik Meclisinin veya Genel Kurulun dikkatini çekebilir.

3. İşbu madde gereğince dikkatine sunulan meseleler hakkında Genel Kurulun hareketleri 11 ve 12 nci maddeler hükümlerine tabidir

MADDE 36

1. Güvenlik Meclisi, 33 üncü maddede zikredilen mahiyette bir uyuşmazlığın veya buna benzer durumun gelişmesinin her hangi bir safhasında, uygun düşen düzeltme usul veya tarzlarını tavsiye edebilir.

2. Güvenlik Meclisi, bu uyuşmazlığın çözülmesi için taraflarca önceden kabul edilmiş olan bütün usulleri gözönünde tutacaktır.

3. İşbu maddede derpiş edilen tavsiyelerde bulunurken, Güvenlik Meclisi, hukukî mahiyette uyuşmazlıkların umumiyet itibariyle taraflarca Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü hükümlerine göre Divana sunulması lâzımgeldiğini de nazara alacaktır.

MADDE 37

1. 33 üncü maddede zikredilen mahiyette bir uyuşmazlıkta taraf olanlar onu, anılan maddede gösterilen yollarla çözmeğe muvaffak olamazlarsa, Güvenlik Meclisine sunarlar.

2. Güvenlik Meclisi bir uyuşmazlığın uzamasının filhakika, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit eder göründüğüne hükmederse, 36 ncı madde gereğince mi hareket edeceğine yoksa uygun gördüğü başka çözüme şekilleri mi tavsiye edeceğine karar verir.

MADDE 38

33 ilâ 37 nci maddeler hükümlerine hâlel gelmemek üzere, Güvenlik Meclisi, bir uyuşmazlıkta taraf olanların hepsi arzu ettikleri takdirde, işbu uyuşmazlığın barış yolu ile çözülmesi için taraflara tavsiyelerde bulunabilir.

BÖLÜM VII : Barışın Tehdidi, Bozulması ve Saldırma Fiili Halinde

Tapılacak Hareket

MADDE 39

Güvenlik Meclisi, barışın tehdit edildiğini, bozulduğunu veya bir saldırma fiilinin vukubulduğunu tesbit eder ve milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası veya yeniden tesisi için tavsiyelerde bulunur veya 41 ve 42 nci maddeler gereğince hangi tedbirler alınacağını kararlaştırır.

MADDE 40

Durumun vahimleşmesine mâni olmak üzere, Güvenlik Meclisi, 39 uncu madde gereğince tavsiyelerde bulunmazdan veya alınacak tedbirleri kararlaştırmazdan evvel, ilgili tarafları, gerekli veya temenniye değer gördüğü geçici tedbirlere riayete davet edebilir. Bu geçici tedbirler her hangi bir şekilde, ilgili tarafların haklarına, iddialarına veya durumlarına hâlel getirmez. İşbu geçici tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde, Güvenlik Meclisi bu noksanı gereği gibi nazara alacaktır.

MADDE 41

Güvenlik Meclisi, kararlarını yürütmek için silâhlı kuvvet kullanılmasını gerektirmeyen ne gibi tedbirlerin alınması lâzım geleceğini tesbit ve Birleşmiş Milletler Üyelerini bu tedbirleri uygulamayağa davet edebilir. Bu tedbirlere, ekonomik münasebetlerin ve demiryolu, deniz,

hava, posta, telgraf, radyo ve diğler ulaştırma vasıtalarının tamamen veya kısmen kesilmesi ile siyasi münasebetlerin kat'ı da dâhil olabilir.

MADDE 42

Güvenlik Meclisi 41 nci maddede derpiş olunan tedbirlerin uygun olmayacaklarına veya uygun olmadıklarının sabit olduğuna hükmederse, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası veya yeniden tesisi için, hava, deniz veya kara kuvvetleri vasıtasıyla gerekli addettiği hertürlü teşebbüse geçebilir. Bu teşebbüse, nümayişler, abluka tedbirleri ve Birleşmiş Milletler Üyelerinin hava, deniz veya kara kuvvetleri tarafından yapılacak başka hareketler dâhil olabilir.

MADDE 43

1. Birleşmiş Milletlerin bütün Üyeleri milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını desteklemek üzere, Güvenlik Meclisinin daveti ile ve mahsus bir anlaşma veya mahsus anlaşmalar gereğince, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için Kurulun emrine gerekli silâhlı kuvvetleri vermeği ve geçit hakkı da dâhil olmak üzere yardım ve kolaylıklarda bulunmayı taahhüt ederler.

2. Yukarda kastolunan anlaşma veya anlaşmalar bu kuvvetlerin miktar ve mahiyetini, hazırlık derecelerini ve genel mevkileri ile gösterilecek kolaylık ve yardımın mahiyetini tesbit edecektir.

3 Anlaşma veya anlaşmalar Güvenlik Meclisinin teşebbüsü üzerine, kabil olur olmaz müzakere edilecektir. Bu anlaşmalar, Güvenlik Meclisi ile Teşkilât Üyeleri veya Güvenlik Meclisi ile Teşkilât Üyelerinden mürekkep guruplar arasında aktedilecek ve imzalayan Devletler tarafından, her birinin anayasası usulleri gereğince onanacaktır.

MADDE 44

Güvenlik Meclisi kuvvete başvurmağa karar verince, Mecliste temsil edilmeyen bir Üyeyi 43 ncü madde gereğince kabul edilen taahhütlerin yerine getirilmesi için silâhlı kuvvet vermeğe davet etmezden önce, işbu Üyeyi silâhlı kuvvetlerine mensup birliklerin kullanılması hususundaki Güvenlik Meclisinin kararlarına, isterse, iştirake davet edecektir

MADDE 45

Teşkilatın suratle askerî mahiyette tedbirler alabilmesini mümkün kılmak üzere Birleşmiş Milletler Üyeleri milletlerarası zorlayıcı bir hareketin müşterek olarak yapılabilmesi için derhal

kullanılabilecek milli hava kuvvetleri birlikleri bulunduracaklardır. 43 ncü maddede zikredilen mahsus anlaşma veya mahsus anlaşmalarla çizilen hadler içinde Güvenlik Meclisi, Kurmay Komitesinin yardımı ile, bu birliklerin kuvvetini ve hazırlık derecelerini tâyin ve bunların müşterek hareketlerim derpiş eden plânları tesbit eder.

MADDE 46

Silâh kuvvetinin kullanılması için plânlan Kurmay Komitesinin yardımı ile, Güvenlik Meclisi tesbit eder.

MADDE 47

1. Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası, Güvenlik Meclisinin emrine verilen kuvvetlerin kullanılması ve komutası, silâhlanmanın düzenlenmesi ve muhtemel silâhsızlanma için Meclisin muhtaç olduğu askeri vasıtalarla ilgili her hususta Meclise tavsiyelerde bulunacak ve onu destekleyecek bir Kurmay Komitesi kurulmuştur.

2. Kurmay Komitesi, Güvenlik Meclisinin süreli Üyelerinin Kurmay Başkanlarından veya bunların temsilcilerinden tereküp eder. Komitede süreli olarak temsil edilmeyen herhangi bir Birleşmiş Milletler Üyesinin iştiraki, Komitenin ödevini iyi yapabilmesi hususunda çalışmaları için lüzumlu olduğu zaman Komite işbu Üyeyi kendisine katılmağa dâvet eder.

3. Kurmay Komitesi, Güvenlik Meclisinin emrine verilen bütün silâhlı kuvvetlerin strateji bakımından idaresinden, işbu Meclise tabi olarak sorumludur. İşbu kuvvetlerin komutasına ait meseleler sonradan çözülecektir.

4. Kurmay Komitesi tarafından, Güvenlik Meclisinin izni ile ve ilgili bölge teşkillerine danıştıktan sonra tâli bölge komiteleri vücuda getirilebilir.

MADDE 48

1. Güvenlik Meclisinin milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası hususundaki kararlarının yürütülmesi için gerekli tedbirler, Meclisin takdirine göre Birleşmiş Milletlerin bütün Üyeleri veya bunlardan bazıları tarafından alınır.

2. İşbu kararlar, Birleşmiş Milletler Üyeleri tarafından doğrudan doğruya ve iştirak ettikleri milletlerarası teşkillerdeki hareketleri ile yürütülür.

MADDE 49

Birleşmiş Milletler Üyeleri, Güvenlik Meclisi tarafından kararlaştırılan tedbirlerin yürütülmesinde karşılıklı olarak destekleşmek üzere birbirlerine katılırlar.

MADDE 50

Bir Devlet, Güvenlik Meclisi tarafından alınan önleyici veya zorlayıcı tedbirlerin mevzuu olursa, başka herhangi bir Devletin, Birleşmiş Milletler Üyesi olsun veya olmasın, işbu tedbirlerin yürütülmesi yüzünden özel ekonomik zorluklar karşısında kaldığı takdirde, bu zorlukların çözülmesi için Güvenlik Meclisine danışmaya hakkı olacaktır.

MADDE 51

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Birleşmiş Milletler Üyelerinden birinin silâhlı bir saldırıya hedef olması halinde, Güvenlik Meclisi milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için lüzumlu tedbirleri alıncaya kadar, tabii olan münferit veya müşterek meşru müdafaa hakkına halel getirmez. Bu meşru müdafaa hakkını kullanarak Üyelerin aldığı tedbirler derhal Güvenlik Meclisine bildirilir ve Meclisin, işbu Andlaşmaya dayanarak milletlerarası barış ve güvenliğin muhafaza veya iadesi için lüzumlu göreceği şekilde heran hareket etmek yetki ve ödevine hiçbir veçhile tesir etmez.

BÖLÜM VIII : Bölge Anlaşmaları

MADDE 52

1. İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına mutaallık olup, mevziî mahiyette bir harekete müsait bulunan işlerin çözülmesi amacını güden bölge anlaşma veya teşkillerinin mevcudiyetine mâni değildir; yeter ki işbu anlaşma veya teşkillerin ve bunların faaliyetinin Birleşmiş Milletler amaç ve prensipleri ile telifi kabil olsun
2. Bu Anlaşmaları akdeden veya bu. teşkilleri vücade getiren Birleşmiş Milletler Üyeleri, mevzii mahiyette uyuşmazlıkları, Güvenlik Meclisine arzetmeden önce, işbu Anlaşma veya teşkiller vasıtasıyla, barış yoluyla çözmek hususunda bütün gayretlerini sarfetmelidir.
3. Güvenlik Meclisi, mevzii mahiyette uyuşmazlıkların, bu bölge anlaşmaları veya teşkilleri vasıtasıyla, barış yolu ile çözülmesinin gelişmesini, ister ilgili Devletlerin teşebbüsü, ister Meclisin havalesi üzerine, teşvik eder.
4. İşbu madde, 34 ve 35 ncı maddelerin uygulanmasına hiçbir veçhile hale! vermez.

MADDE 53

1. Güvenlik Meclisi, icabederse, kendi yetkisi altında alınan zorlayıcı tedbirlerin uygulanması için bölge anlaşmalarını veya teşkilleri kullanır. Bununla beraber, Güvenlik Meclisinin müsaadesi olmaksızın, bölge anlaşmaları gereğince veya bölge teşkilleri tarafından hiçbir zorlayıcı harekete teşebbüs edilmeyecektir; işbu maddenin ikinci fıkrasındaki tarife göre düşman Devlet sayılanlara karşı, 107 nci madde gereğince alınan veya böyle bir Devlet tarafından yeniden saldırıya siyasetine başlanmasına karşı tevcih olunan bölge anlaşmalarında derpiş edilen tedbirler, ilgili Hükümetlerin isteği üzerine, böyle bir Devlet tarafından yapılacak yeni bir saldırıyı önlemek ödevinin Teşkilâta verilmesi kabil oluncaya kadar, bundan müstesnadır.

2. İşbu maddenin birinci fıkrasında kullanılan «düşman Devlet» tâbiri, İkinci Dünya Harbinde, işbu Andlaşmayı imza edenlerden herhangi birinin düşmanı bulunan her Devlete şâmindir

MADDE 54

Güvenlik Meclis, her zaman milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için bölge anlaşmaları gereğince veya bölge teşkilleri tarafından girişilen veya tasarlanan her hareketten tamamiyle haberi bulundurulmalıdır.

BÖLÜM IX : Milletlerarası Ekonomik ve Sosyal İşbirliği

MADDE 55

Milletler arasında hak eşitliği prensip ine ve her milletin kendi mukadderatını kendisinin tâyin etmesi hakkına saygı gösterilmesine dayanan barış ve dostluk münasebetlerini sağlamak için lüzumlu istikrar ve refah şartlarını yaratmak üzere, Birleşmiş Milletler:

a) Hayat seviyelerinin yükselmesini, tam çalıştırmayı ve ekonomik ve sosyal alanda ilerleme ve gelişme şartlarını;

b) Ekonomik, sosyal alanlarla sağlık alanındaki milletlerarası dâvaların ve bunlara bağlı başka dâvaların çözülmesini; fikrî kültürle eğitim alanında milletlerarası işbirliğini;

c) Irk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine bütün dünyada bilfiil saygı gösterilmesini, kolaylaştıracaktır.

MADDE 56

Üyeler, 55 nci maddede beyan olunan amaçlara erişmek için gerek beraberce gerek tek başlarına, Teşkilâtla işbirliği halinde hareket eylemeyi taahhüt ederler.

MADDE 57

1. Hükümetlerarası anlaşmalarla kurulan ve statüleri hükümleri gereğince ekonomik, sosyal, fikrî kültür ve eğitim, sağlık ve sair bunlara bağlı alanlarda milletlerarası geniş yetkileri bulunan muhtelif ihtisas müesseseleri 63 üncü madde gereğince Teşkilâta bağlanmıştır.

2. Teşkilâta bu suretle bağlanan müesseseler aşağıda «ihtisas müesseseleri» diye anılacaklardır.

MADDE 58

Teşkilât, ihtisas müesseselerinin programlarıyla faaliyetlerini ahenkleştirmek için tavsiyelerde bulunur

MADDE 59

Teşkilât, 55 inci maddede beyan edilen amaçlara varmak üzere gerekli her türlü yeni ihtisas müesseselerinin kurulması için, icabedince, ilgili Devletler arasında görüşmeler yapılmasına önayak olur.

MADDE 60

Genel Kurul ve ona tabı olarak, X ncu bölüm hükümleriyle kendisine bahşedilen yetkilere malik bulunan Ekonomik ve Sosyal Meclis, Teşkilâtın işbu bölümde beyan edilen görevlerini yerine getirmekle mükelleftir.

BÖLÜM X : Ekonomik ve Sosyal Meclis

Terekküp Tarzı

MADDE 61

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Genel Kurulca seçilen 18 Birleşmiş Milletler Üyesinden mürekkeptir.

2. Üçüncü fıkra hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Ekonomik ve Sosyal Meclisin altı Üyesi her yıl, üç yıllık bir devre için seçilirler Çıkan Üyeler derhal yeniden seçilebilir

3. Ekonomik ve Sosyal Meclisin 18 Üyesi ilk seçimde tâyin edilir Genel Kurulca tesbit edilen hükümlere göre bu üyelerden altısının görevi bir yıl sonra ve diğer altı  yeninki iki yıl sonra bitecektir Ekonomik ve Sosyal Meclisin her  yesinin Mecliste bir temsilcisi vardır.

Görevler ve Yetkiler

MADDE 62

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ekonomik, sosyal, fikrî kültür ve eğitim, sağlık ve diğer bunlara bağlı alanlarda milletlerarası meseleler üzerinde incelemeler ve raporlar yapabilir veya yaptırabilir ve bütün bu meseleler hakkında Genel Kurula, Teşkilât  yelerine ve ilgili ihtisas müesseselerine tavsiyelerde bulunabilir.

2. Meclis, herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine bilfiil saygı gösterilmesini sağlamak üzere tavsiyelerde bulunabilir

3. Meclis, yetkisine giren meseleler hakkında Genel Kurula sunulmak üzere anlaşma projeleri hazırlayabilir.

4. Meclis, Teşkilât tarafından konulan kaidelere uygun olarak yetkisine giren meseleler hakkında milletlerarası konferanslar toplayabilir,

MADDE 63

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, 57 nci maddede kastedilen müesseselerin herhangi birisi ile, işbu müessesenin Teşkilata hangi şartlarla bağlanacağını tesbit edecek anlaşmalar yapabilir. İşbu anlaşmalar Genel Kurulun tasvibine sunulur.

2. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseselerine danışarak, onlara tavsiyelerde bulunarak ve Genel Kurulla Birleşmiş Milletler  yelerine tavsiyeler yaparak işbu müesseselerin çalışmalarını ahenkleştirebilir.

MADDE 64

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseselerinden muntazam raporlar alabilmek için her türlü faydalı tedbirlere başvurabilir. Ekonomik ve Sosyal Meclis, kendi yaptığı tavsiyeler ve işbu Meclisin yetkisine giren konular hakkında Genel Kurul tarafından yapılan tavsiyeleri yürütmek üzere başvuru edilen tedbirler hususunda raporlar almak için Teşkilât  yeleri ile ve ihtisas müesseseleri ile anlaşabilir.

2. Meclis, işbu raporlar hakkındaki m l hazalarını Genel Kurula bildirebilir.

MADDE 65

Ekonomik ve Sosyal Meclis, Güvenlik Meclisine malûmat verebilecek ve bunun isteği üzerine kendisine yardım edecektir.

MADDE 66

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Genel Kurulun tavsiyelerini yürütmek hususunda yetkisine giren bütün görevleri yerine getirir.
2. Meclis, Genel Kurulun tasvibi ile Teşkilât Üyelerinin veya ihtisas müesseselerinin kendisinden isteyecekleri hizmetleri yapabilir.
3. Meclis işbu Andlaşmanın diğer kısımlarında kendisine gösterilen veya Genel Kurulca kendisine verilebilecek olan ödevleri yerine getirir.

Oy

MADDE 67

1. Ekonomik ve Sosyal Meclisin her Üyesi bir oya sahiptir.
2. Ekonomik ve Sosyal Meclisin kararları, hazır bulunan ve oy veren Üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Usül

MADDE 68

Ekonomik ve Sosyal Meclis, ekonomik ve sosyal meseleler ve insan haklarının gelişmesi için komisyonlar ile görevlerinin yapılmasına yarayacak her türlü başka komisyonlar kurabilir.

MADDE 69

Ekonomik ve Sosyal Meclis, Teşkilâtın bir Üyesini önemle ilgilendiren bir meseleyi incelerken, işbu Üyeyi oy hakkı olmaksızın görüşmelerine iştirake davet eder.

MADDE 70

Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseseleri temsilcilerinin oy hakkı olmaksızın, Meclisin ve ihdas ettiği komisyonların görüşmelerine iştirak etmeleri, kendi temsilcilerinin de ihtisas müesseselerinin görüşmelerine iştirak etmeleri için bütün tedbirleri alabilir.

MADDE 71

Ekonomik ve Sosyal Meclis, yetkisine giren meselelerle uğraşan Hükümet dışı teşkillere danışmağa yarayan bütün tedbirleri alabilir. İşbu hükümler milletlerarası teşkillere ve, gereği halinde Teşkilâtın ilgili Üyesine danışıldıktan sonra, millî teşkillere tatbik edilebilir.

MADDE 72

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Başkanının tâyin şeklini de tesbit eden içtüzüğünü kabul eder.
2. Meclis, tüzüğü uyarınca ihtiyaca göre toplanır; tüzükte, Meclisin, Üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine, toplanmasını derpiş eden hükümler bulunacaktır.

BÖLÜM XI : Muhtar Olmayan Ülkeler hakkında Demeç

MADDE 73

Halkının kendi kendini henüz tamamen idare etmediği ülkeleri idare etmekle sorumlu olan veya bu sorumu yüklenen Birleşmiş Milletler Üyeleri, işbu ülkeler ahalisinin menfaatlerinin başta gelmesi prensipini tanırlar. Birleşmiş Milletler Üyeleri bu ahalinin, işbu Andlaşma ile kurulan milletlerarası barış ve güvenlik sisteminin çerçevesi içinde, refahını imkânın son haddine kadar kolaylaştırmak mükellefiyetini kutsal bir ödev bilirler ve bu amaçla;

a) Sözü geçen ahalinin kültürüne saygı göstererek siyasî, ekonomik ve sosyal ilerlemesi ile eğitiminin gelişmesini sağlamağı, bu ahaliye hakkaniyetle muamele etmeyi ve onu suiistimallere karşı korumağı:

b) Her ülkenin ve ahalisinin ve bunun gelişmesindeki muhtelif derecelerin özel şartlarına uyar ölçüde, bu ahalinin kendi kendini idare edebilmek kabiliyetini geliştirmeyi, sıyasî emellerini gözönünde tutmayı ve hür siyasî müesseselerinin tedrici gelişmesine yardım etmeyi,

c) Milletlerarası barış ve güvenliği kuvvetlendirmeyi;

d) İşbu maddede beyan edilen sosyal, ekonomik ve ilmî amaçlara bilfiil erişmek üzere yapıcı gelişme tedbirlerini kolaylaştırmayı, ilmî araştırmaları teşvik etmeyi, kendi aralarında ve şartlar müsait oldukça, Milletlerarası ihtisas müesseseleri ile işbirliği yapmayı,

e) Güvenlik icapları ve anayasalara müteallik mülâhazalar mahfuz kalmak üzere, sorumlu buldukları ülkelerin ekonomik, sosyal ve eğitim şartları hakkında, XII ve XIII ncü bölümlerin mevzuu olanlardan gayri istatistik vesair teknik mahiyetteki malûmatı, bilgi için muntazaman Genel Sekretere vermeyi; kabul ederler.

MADDE 74

Teşkilât Üyeleri, ana vatan ülkelerinde olduğu kadar işbu bölümün mevzuu olan ülkelerde de siyasetlerinin, dünyanın diğer kısımlarının menfaatlari ve refahı gözönünde tutulmak şartıyla, sosyal, ekonomik ve ticarî alanlarda iyi komşuluk genel prensipi üzerine kurulmuş olması gerektiği hususunda dahi mutabıktırlar.

BÖLÜM XII : Milletlerarası Vesayet Rejimi

MADDE 75

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, kendi yetkisi altında muahhar özel anlaşmalar gereğince Vesayet Rejimine tabi kılınabilecek ülkelerin idare ve murakabesi için, milletlerarası bir Vesayet Rejimi tesis edecektir. Bu gibi ülkeler aşağıda «Vesayet altında ülke» tabiri ile gösterilmiştir.

MADDE 76

Vesayet rejiminin öz gayeleri, işbu Andlaşmanın birinci maddesinde beyan edilen Birleşmiş Milletler amaçlarına uygun olarak şunlardır :

a) Milletlerarası barış ve güvenliği kuvvetlendirmek:

b) Vesayet altındaki ülkeler halkının siyasi, ekonomik ve sosyal ilerlemesini ve eğitiminin gelişmesini kolaylaştırmak, her ülke ve ahalisine has şartları, ilgili ahalinin serbestçe izhar edilen emellerini ve her Vesayet anlaşmasında derpiş edilebilecek hükümleri de gözönünde tutmak şartıyla, işbu ülkeler halkının kendi kendilerini idare kabiliyetine veya bağımsızlığa doğru tedrici gelişmelerini de kolaylaştırmak;

c) Irk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine saygı gösterilmesini teşvik etmek ve dünya milletlerinin birbirlerine bağlı oldukları duygusunu geliştirmek;

d) Sosyal, ekonomik ve ticarî alanda bütün Teşkilât Üyeleri ile uyruklarına, eşit muamele yapılmasını sağlamak ve işbu uyruklara adaletin, tevziinde de, yukarda beyan edilen amaçların gerçekleştirilmesine halel gelmemek ve 80 inci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, keza eşit muamele yapılmasını sağlamak.

MADDE 77

1. Vesayet rejimi aşağıdaki nevilerden olup, Vesayet anlaşmaları gereğince bu rejime tabi kılınabilecek olan ölkelere tatbik edilecektir :

a) Halen manda altında bulunan ölkeler:

b) İkinci Dünya Harbi neticesinde düşman Devletlerden ayrılabilir ölkeler:

c) İdarelerinden sorumlu Devletlerce, isteyerek bu rejime tabi kılınan ölkeler.

2. Yukarda zikredilen nevilere giren hangi ölkelerin hangi şartlar altında vesayet rejimine tabi kılınacağını sonradan yapılacak bir anlaşma tesbit edecektir.

MADDE 78

Birleşmiş Milletler Üyesi olan memleketlere, bunlar arasındaki münasebetlerin temeli eşit egemenlik prensipine saygı olmak gerektiğine göre, Vesayet rejimi tatbik edilmeyecektir

MADDE 79

Vesayet rejimine tabi kılınacak her ölkede için, işbu rejimin hükümleri ve bu rejimde yapılabilecek değişiklikler ve tashihler Birleşmiş Milletlerin bir Üyesinin mandasına tabi ölkelerde, manda sahibi Devlet de dâhil olmak şartıyla, doğrudan doğruya ilgili Devletler arasında yapılacak bir anlaşmaya mevzu olacak ve 83 ve 85 inci maddeler gereğince onanacaktır.

MADDE 80

1. 77, 79 ve 81 inci maddelere uygun olarak yapılacak ve ölkelerden herbirini Vesayet rejimi altına koyacak olan özel Vesayet anlaşmaları ile tesbit edilebilecek hususlar dışında ve sözü geçen anlaşmalar yapıncaya kadar, işbu bölümün hiçbir hükmü, herhangi bir devletin veya herhangi bir milletin haklarını, yahut yürürlükte olup bazı Teşkilât Üyelerinin taraf bulunabilecekleri milletlerarası akitlerin hükümlerini herhangi bir şekilde doğrudan doğruya veya dolayısıyla değiştirir gibi yorumlanmayacaktır.

2. İşbu maddenin birinci fıkrası, 77 nci maddede derpiş edildiği üzere, manda altındaki ölkeleri veya başka ölkeleri Vesayet rejimi altına koymağa mâtuf anlaşmaların görüşülmesinin ve akdinin gecikmesini veya talikini haklı gösterecek şekilde yorumlanmamalıdır.

MADDE 81

Vesayet anlaşması, herhalde, Vesayet altındaki ülkenin hangi şartlarla idare edileceğini ihtiva eder ve idareyi üzerine alacak makamı gösterir. Aşağıda «idare ile görevlendirilmiş makam» tabiri ile anılacak olan işbu makam bir veya birkaç devlet veya bizzat Teşkilât olabilir.

MADDE 82

43 üncü maddeye uygun olarak akdedilen herhangi bir mahsus anlaşmaya veya mahsus anlaşmalara halel vermeksizin bir Vesayet anlaşmasının, tatbik edildiği Vesayet altındaki ülkenin tamamına veya bir kısmına şâmil, bir veya birkaç stratejik bölgeyi işbu anlaşma gösterebilir.

MADDE 83

1. Stratejik bölgeler hususunda, Teşkilâta verilen bütün görevler, Vesayet anlaşmaları hükümlerinin tasvibi ve bunların muhtemel değişimleri veya tashihleri de dahil olmak üzere, Güvenlik Meclisince görülür.
2. 76 ncı maddede beyan edilen öz amaçların her stratejik bölge ahalisi için de tatbiki kabildir.
3. Güvenlik Meclisi, Vesayet anlaşmaları hükümleri hususunda ve güvenlik icapları mahfuz kalmak şartıyla, stratejik bölgelerde Teşkilâtın, Vesayet rejimi bakımından yüklendiği siyasi, ekonomik ve sosyal mahiyette ve eğitime mütaallik görevlerinin ifasında Vesayet Meclisinin yardımına başvuracaktır.

MADDE 84

İdare ile görevlendirilmiş makam, Vesayet altındaki ülkenin milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına iştirak etmesine itina etmekle mükelleftir. Bu maksatla, Güvenlik Meclisine karşı giriştiği taahhütleri yerine getirmek ve mahallî müdafaayı ve ülke dâhilinde asayişin muhafazasını sağlamak için, işbu ülkeden gönüllü birlikler, kolaylıklar ve yardım temin edebilir.

MADDE 85

1. Stratejik bölge olarak gösterilmemiş olan bütün bölgeler hakkındaki Vesayet anlaşmaları hususunda, Vesayet Anlaşmaları hükümlerinin tasvibi ve bunların değiştirilmesiyle tashihi de dâhil olmak üzere, Teşkilâtın görevlerini Genel Kurul yapar.
2. Genel Kurulun yetkisi altında hareket eden Vesayet Meclisi görevlerinin yapılmasında Genel Kurula yardım eder

BÖLÜM XIII : Vesayet Meclisi

Terekküp Tarzı

MADDE 86

1. Vesayet Meclisi Birleşmiş Milletlerin aşağıdaki Üyelerinden terekküp eder:

a) Vesayet altındaki ülkelerin idaresiyle görevlendirilmiş Üyeler,

b) 23 üncü maddede adları ile anılmış olupta Vesayet altında ülke idare etmeyen Üyeler,

c) Vesayet Meclisinin, eşit sayıda Vesayet altında ülke idare eden ve etmeyen Birleşmiş Milletler Üyelerinden müteşekkil olmasını sağlamak üzere, Genel Kurulca üç yıl için seçilecek gereken sayıda başka Üyeler,

2. Vesayet Meclisi Üyelerinden her biri kendisini Mecliste temsil etmek üzere özel ehliyetle bir şahsı tâyin eder.

Görevler ve Yetkiler

MADDE 87

Genel Kurul ve, onun yetkisi altında, Vesayet Meclisi görevlerini yerine getirirlerken:

a) İdare ile görevlendirilmiş makamın sunduğu raporları tetkik;

b) Dilekçeleri kabul ve bunları anılan makamla danışarak tetkik;

c) Anılan makamca idare edilen ülkelerde, İşbu makamla tesbit edilecek tarihlerde, zaman zaman teftişler tertip;

d) Vesayet anlaşmaları hükümleri gereğince İşbu tedbirleri veya başka tedbirleri ittihaz, edebilir.

MADDE 88

Vesayet Meclisi, Vesayet altındaki her ülke ahalisinin siyasi, ekonomik, ve sosyal alanlarla eğitim alanındaki ilerlemeleri hakkında bir soru cetveli tanzim eder; Genel Kurulun yetkisine tabı Vesayet altındaki her hangi bir ülkenin idaresiyle görevlendirilmiş makam, Genel Kurula, yukarıda zikredilen soru cetvelini esas tutan bir yıllık rapor sunar.

Oy

MADDE 89

1. Vesayet Meclisinin her Üyesi bir oya sahiptir;
2. Vesayet Meclisinin kararları hazır bulunan ve oy veren üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Usul

MADDE 90

1. Vesayet Meclisi, Başkanının tâyin şeklini de tesbit eden, içtüzüğünü kabul eder.
2. Meclis, ihtiyaca göre tüzüğü gereğince toplanır; tüzükte, üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine Meclisin toplanmasını derpiş eden hükümler vardır.

MADDE 91

Vesayet Meclisi, icabında, her birinin yetkisi içinde bulunan meselelerde, Ekonomik ve Sosyal Meclisle ihtisas müesseselerinin yardımına başvurur.

BÖLÜM XIV : Milletlerarası Adalet Divanı

MADDE 92

Milletlerarası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletlerin başlıca adalet uzvu olacaktır Divan, Milletlerarası Daimî Adalet Divanının Statüsü esasına dayanan ve ayrılmaz bir cüzü olduğu işbu Andaşmaya ekli bulunan bir Statüye göre çalışır.

MADDE 93

1. Bütün Birleşmiş Milletler Üyeleri, ipso facto, Milletlerarası Adalet Divanı Statüsüne taraftırlar.
2. Teşkilât Üyesi olmayan Devletlerin Milletlerarası Adalet Divanı Statüsüne taraf olabilmeleri şartları, her bir halde, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Genel Kurul tarafından tâyin edilir.

MADDE 94

1 Birleşmiş Milletlerin her Üyesi, taraf olduğu bütün uyuşmazlıklarda, Milletlerarası Adalet Divanının kararına uymağı taahhüt eder.

2. Bir uyuşmazlıkta taraf olan Devletlerden biri, Divanın verdiği bir hükme göre kendisine düşen vecibeleri yerine getirmezse, öbür taraf, Güvenlik Meclisine başvurabilir ve işbu Meclis, lüzum gördüğü takdirde hükmün yerine getirilmesi için tavsiyelerde bulunabilir veya alınacak tedbirleri kararlaştırabilir.

MADDE 95

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Teşkilât Üyelerinin, uyuşmazlıklarının çözülmesini, zaten mevcut olan veya ileride akdedilebilecek olan anlaşmalar gereğince, başka mahkemelere tevdi etmelerine mâni değildir.

MADDE 96

1. Genel Kurul veya Güvenlik Meclisi, Milletlerarası Adalet Divanından hukukî her hangi bir mesele hakkında iştişari rey isteyebilir.

2. Genel Kurulca bu hususta her hangi bir anda yetkili kılınabilecek olan Teşkilâtın bütün diğer uzuvları ve ihtisas müesseseleri, çalışmaları alanında karşılıklarına çıkacak hukuki meseleler hakkında keza Divandan iştişari rey isteyebilirler.

BÖLÜM XV : Sekreterlik

MADDE 97

Sekreterlik bir Genel Sekreter ile Teşkilâtın icabettirebileceği memurları ihtiva eder. Genel Sekreter Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Genel Kurul tarafından tâyin edilir. Genel Sekreter Teşkilâtın en yüksek memuludur.

MADDE 98

Genel Sekreter, Genel Kurulun, Güvenlik Meclisinin, Ekonomik ve Sosyal Meclisin, ve Vesayet Meclisinin bütün toplantılarında işbu sıfatla hareket eder. Bu uzuvlar tarafından kendisine yükletilen görevleri yapar. Teşkilâtın çalışması hakkında Genel Kurula bir yıllık rapor sunar.

MADDE 99

Genel Sekreter, fikrinde milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehlikeye koyabilecek her hususa Güvenlik Meclisinin dikkatini çekebilir.

MADDE 100

1. Genel Sekreter ve sekreterlik memurları ödevlerinin görülmesinde

her hangi bir Hükümetten veya Teşkilât dışında, her hangi bir makamdan ne talimat isterler ve ne de kabul ederler. Milletlerarası memurlukları durumu ile telif edilemeyecek her hareketten kaçınırlar ve yalnız Teşkilâta karşı sorumlu olurlar.

2. Teşkilâtın her Üyesi, Genel Sekreterin ve memurların görevlerinin milletlerarası mahiyetine saygı göstermeği ve kendilerine, ödevlerinin yerine getirilmesinde tesir etmeğe çalışmamağı taahhüt eder.

MADDE 101

1. Memurlar, Genel Kurulca tesbit edilen kaidelere göre Genel Sekreter tarafından tâyin edilirler.

2. Ekonomik ve Sosyal Meclise, Vesayet Meclisine ve gerekiyorsa, Teşkilâtın başka uzuvlarına süreli olarak mahsus memurlar verilir. İşbu memurlar Sekreterlik kadrosuna dâhildir.

3. Memurların alınmasında ve kullanılma şartlarının tesbitinde hâkim mülâhaza, Teşkilâta en yüksek çalışma, ehliyet ve dürüstlük vasıflarını haiz kimselerin hizmetini sağlatmak lüzumu olmalıdır. Memur alınırken mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafi taksim esasına uyulmasının önemi, gereği gibi gözönünde bulundurulacaktır

BÖLÜM XVI : Çeşitli Hükümleri

MADDE 102

1. İşbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Birleşmiş Milletlerin bir Üyesi tarafından aktedilen her milletlerarası andlaşma veya anlaşma, mümkün olan en kısa zamanda Sekreterlikte teşçil edilecek ve Sekreterlikçe neşredilecektir.

2. İşbu maddenin birinci fıkrası hükümlerine uygun olarak teşçil edilmemiş olan bir milletlerarası andlaşma veya anlaşmanın taraflarından hiçbiri, Teşkilâtın bir uzvu önünde anılan andlaşma veya anlaşmayı ileri süremez.

MADDE 103

Birleşmiş Milletler Üyelerinin işbu Andlaşmadan doğan vecibeleri ile başka her hangi bir milletlerarası anlaşmadan doğan vecibelerinin çatışması halinde Andlaşma vecibeleri üstün gelecektir.

MADDE 104

Teşkilât, Üyelerinden herbirinin ülkesinde, görevlerini yerine getirmesi ve amaçlarına erişmesi için gerekli hukukî ehliyeti haizdir.

MADDE 105

1. Teşkilât, Üyelerinden her birinin ülkesinde, amaçlarına erişmek için gerekli olan imtiyaz ve masuniyetlerden faydalanır.
2. Birleşmiş Milletler Üyelerinin temsilcileri ve Teşkilâtın memurları Teşkilât ile ilgili görevlerini tam bağımsızlık içinde yapabilmek için gerekli imtiyaz ve masuniyetlerden keza faydalanırlar.
3. Genel Kurul, işbu maddenin birinci ve ikinci fıkralarının uygulanması teferruatının tesbiti için tavsiyeler yapabilir veya Birleşmiş Milletler Üyelerine bu maksatla anlaşmalar teklif edebilir.

BÖLÜM XVII : Güvenliğe mutaallık Geçici Hükümler

MADDE 106

Güvenlik Meclisine, kanaatine, 42 ncı maddeye göre kendisine düşen sorumluları yüklenmeğe başlamak imkânını verecek olan ve 43 uncu maddede anılan mahsus anlaşmaların yürürlüğe girmesine deyin, 30 Ekim 1943 tarihinde Moskova'da imzalanan dört Millet Demeci akitleri ile Fransa, aralarında ve gerekirse başka Teşkilât Üyeleri ile işbu Demecin 5 nci fıkrası hükümlerine uygun olarak Birleşmiş Milletler adına, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için gerekli her türlü hareketin birlikte yapılması zımında danışacaklardır.

MADDE 107

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Andlaşmayı imzalayan her hangi bir Devletin İkinci Dünya Harbinde düşmanı bulunmuş olan bir Devlete karşı, bu husustaki sorumluluğu haiz olan Hükümetler tarafından, bu harbin bir neticesi olarak girilmiş veya tecviz edilmiş bir harekete ne tesir eder, ne de mâni olur.

BÖLÜM XVIII : Değişiklikler

MADDE 108

İşbu Andlaşmada yapılacak değişiklikler, Genel Kurul Üyelerinin üçte iki çoğunluğu ile kabul edilir ve Güvenlik Meclisi süreli Üyelerinin hepsi dâhil olmak üzere, Teşkilât Üyelerinin üçte ikisi tarafından her birinin anayasası hükümleri gereğince onandığı zaman, bütün Birleşmiş Milletler Üyeleri için yürürlüğe girer.

MADDE 109

1. Genel Kurulun üçte iki çoğunluğu ve Güvenlik Meclisinin her hangi yedi Üyesinin oyları ile tesbit edilecek tarih ve mahalde işbu Andlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi maksadıyla Birleşmiş Milletler Üyelerinin bir Genel Konferansı toplanabilecektir Konferansta Teşkilâtın her Üyesi bu oya sahip olacaktır.

2. İşbu Andlaşmada yapılması, konferansın üçte iki çoğunluğu ile tavsiye edilecek her değişiklik, Güvenlik Meclisinin bütün süreli üyeleri dâhil olmak üzere, Birleşmiş Milletler Üyelerinin üçte ikisi tarafından her birinin anayasası hükümleri gereğine göre onanınca yürürlüğe girecektir.

3 Genel Kurulun, işbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesini takibeden onuncu yıllık toplantısından önce, konferans henüz toplanmamış bulunursa, sözü geçen toplantının gündemine, işbu konferansın davet edilmesi hususunda bir teklif dercedilecek ve Genel Kurulun çoğunluğu ve Güvenlik Meclisinin herhangi yedi Üyesinin oyu ile karar verildiği takdirde, konferans toplanacaktır.

BÖLÜM XIX : Onanma ve imza

MADDE 110

1. İşbu Andlaşma, imza eden Devletler tarafından her birinin anayasa kaideleri gereğince onanacaktır

2. Tasdiknameler, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti nezdine tevdi edilecek ve her tevdi işbu Hükümetçe bütün imza eden Devletlere ve, tâyin edildiği zaman, Teşkilât Genel Sekreterine bildirilecektir

3. İşbu Andlaşma, Çin Cumhuriyeti, Fransa, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Kırallığı Amerika Birleşik Devletleri ve imza eden diğer Devletlerin çoğunluğu tarafından tasdiknamelerin tevdiinden sonra yürürlüğe girecektir.

Bundan sonra, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetince tasdiknamelerin tevdiine dair bir mazbata tanzim edilerek bunun birer örneği bütün imza eden Devletlere verilecektir

4. İşbu Andlaşmayı imzalamış olup yürürlüğe girmesinden sonra onayacak olan Devletler, her birinin tasdiknamesinin tevdi tarihinden itibaren Birleşmiş Milletler aslî Üyesi olacaklardır

MADDE 111

Çince, Fransızca, Rusça, İngilizce ve İspanyolca, metinleri aynı derecede muteber sayılacak olan işbu Andlaşma, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arşivine tevdi edilecektir. İşbu Hükümetçe, bütün diğer imza eden Devletler Hükümetlerine aslına uygunluğu usulünce tasdik edilmiş nüshalar verilecektir.

Yukarıdaki hükümleri tasdiken Birleşmiş Milletler Hükümetleri temsilcileri işbu Andlaşmayı imzalamışlardır.

Sanfransisko'da yirmi altı Haziran bin dokuzyüz kırkbeşte yapılmıştır